DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİNDE ÖRGÜTLENME, PROPAGANDA VE AJİTASYON ÇALIŞMALARI

I - a) Örgüt, örgütlenme nedir ?

İnsanlar tarih boyunca amaçlarına varmak için örgütlü hareket etmişlerdir. Bu örgütlenmeler, saptanan hedefe, yaşanan çağın toplumsal ve ekonomik özelliklerine göre çeşitli biçimler almıştır. Örgüt denince akla ne gelir? Örneğin devlet, sendika, siyasal partiler, ordular vb. kurum veya birimler farklı öz ve erekde, birer örgüttürler. Toplumların değişiminde, doğanın değişimi gibi kanunlar vardır. Toplumsal üretim güçlerinin ve üretim ilişkisinin değişimi ve gelişmesi bu yasallığın esasıdır. Ancak doğa kanunlarından farklı olarak bu değişimde insanın bilinçli çabası önemli bir rol oynar. Bir başka deyimle, örgütlenme faktörü dediğimiz subjektif faktör de gözönüne alınır. Toplumda varolan örgütlenmeler, sözkonusu toplumun sosyal ve ekonomik yapısından bağımsız değildir. Örneğin ilkel komünal toplumda devlet yoktu. Yine zaman içinde mevcut örgütler öz ve biçim değiştirebilir. Örneğin kapitalist toplumlarda kilisenin rolünün azalması gibi.

Örgüt canlı yaşayan bir organizmadır. Ve her Örgütün bir ereği vardır. Örgütler iki, üç kişiden oluşabileceği gibi, milyonlarca kişiyi de kapsayabilir. Toplumun ilerlemesinden yana örgütler olabileceği gibi, mevcut durumu korumak (Statükocu), hatta geriletmek isteyen örgütlerde olacaktır.

Kapitalizm koşullarında hem evde, hem işte iki yönlü ezilen kadınlar toplumun ilerlemesinden yanadırlar. Kadınların sosyal kurtuluşu, sömürünün olmadığı bir düzende yani sosyalizm de gerçekleşecektir.

Kadınların örgütlenmesi nasıl olmalıdır ? Kadınların örgütlenmesi deyince, onların bağımsız kadın örgütlerinin çatısı altında örgütlenmelerinin yanısıra, sendikalarda ve diğer meslek örgütlerinde de örgütlenmelerini, siyasal patilerde örgütlenmelerini de anlamalıyız.

Ancak biz konumuzu kadınların bağımsız, yığınsal ve demokratik kadın örgütlerinde örgütlenmesi ile sınırlayacağız.

b) Genel olarak kadın örgütlenmesi ve ilkeleri:

Kadınların ayrıca kadın örgütleri içinde örgütlenmeleri gereği, daha önceleri uzunca tartışılmış, hattâ bu alan bir süre reformistlere terkedilmiştir. Sağlıklı, yığınsal kadın örgütlenmelerinin temeli, II.Dünya Savaşından sonra ortaya çıkmıştır. Bu dönem aynı zAmanda kadınların çalışma hayatına daha çok katıldığı ve savaşa,faşizme karşı tepkisinin arttığı yıllardır. Bu elbette tıpkı ülkemizde olduğu gibi kadınların toplumsal savaşıma katılmadığı anlamında değildir. Ancak demokratik yığın örgütü olarak kadın örgütlerinin gündeme gelişi ve uluslararası demokratik yığın örgütü olarak kadın hareketinin gelişimi, 1945'lerden sonra başlar. Günümüzde böylesi kadın örgütlerinin toplumsal savaşımı bölmek değil, tersine yardımcı olduğu anlaşılmıştır. Burada söz konusu olan doğru öz ve ilkelerle kurulanlardır. Bu örgütlerin adı, birlik olabilir, dernek olabilir, sosyalist ülkelerin bazılarında olduğu gibi komite olabilir, ama genel ilkeleri her yerde aynıdır.

Demokratik yığın örgütlerinin genel ilkeleri, kadın örgütleriniçin de geçerlidir. Kadın örgütlenmesini, diğer örgütlenmelerden ayıran nokta nedir ? Bu, kadınların yüzyıllardır süren geriliği, politik deneysizliği, örgütsüzlüğü, eğitimsizliği, kendine güvensizliği, ev işlerinin ve çocuk bakımının ağır yükü, kadın hakkında toplumun içinde yaygın gerici görüşlerin yaygınlığı vs.gibi kadınlara özgü bazı faktörlerin, onun örgütlenmesinde göz önüne alınmasıdır. Dolayısıyle, bir sendikanın, bir gençlik örgütünün eğitim anlaşışından, disiplin anlaşışından, militanlık ölçütü farklı olacaktır.

Kadın örgütlerinin yığınsallığı ne demektir ?

Her sınıf ve tabakadan kadının bir kadın örgütü içinde yer alımı demektir. Sırasi ile, başta işçi kadınlar olmak üzere, köy kadınları, işçi eşleri, ev kadınları, fikir emekçileri, öğretmenler, yazarlar, sanatçılar, öğrenciler vb.gibi(bir avuç tekelci burjuvazinin karıları ve kızları dışında)tüm kadınları içerebilmesi demektir. Bu kadınların hepsi savaşımın içinde olmalıdır. Kadınlar toplumsal savaşımda yedek güç değillerdir. Bu savaşa aktif olarak katılmalıdırlar. Kadın örgütünün yığınsal olması demek, aynı zamanda sayısal olarak da çok olmasıdır. Yoksa bu kesimlerin birer temsilcilerinin katılımı ile yığınsallık sağlanamaz. Ve örgütlenmede uzun vadeli hedef tüm bu kesimleri örgütlemektir.

Kadın örgütünün demokratik olması ne demektir ?

Kadın örgütünün demokratikliği, örgüt içi demokrasinin işleyişi + farklı düşünüşteki kadınların aynı örgüt çatısı altında birleşmeleri demektir. Doğru bir kadın örgütlenmesi ne sadece işçi kadınların ne de bir görüşteki kadınların örgütü değildir. Kısacası bir partinin kadın kolu (bu herhangi bir parti olabilir) değildir. Kitle örgütünün demokratik olması, örgüt içi işleyişin demokratik merkeziyetçilik ilkesine göre çalışmasıdır. Kitle örgütlerinde demokratiklik ağır basar. Bu ilkeden ne anlaşılacağı ayrıca diğer eğitim notlarında kapsamlı olarak açıklanmıştır.

c) Örgütlenmede kullanılacak yöntemlerin genel ilkeleri nelerdir?

1.Kitlelerin sosyal, ekonomik ve politik bilinç düzeylerine göre yöntem seçmek: Bunda kadınların eğitimsiz oldukları ve geri politik seviyeleri göz önüne alınmalıdır. Örneğin ev kadınları ile işçi kadınlar arasındaki örgütlenme, farklı olacaktır. Her halûkârda, kadınları örgütlü savaşıma alıştırmak ve disiplin kazandırmak gereklidir.

2.Örgütlenmede seçilen biçim, öze uygun olmalıdır: Örneğin 16 Eylül direnişinde bazı fabrikalarda kurulan komitelerden i, Analar komitesi, kreş komitesi, 8 Mart kutlama komitesi, işyeri temsilcilikleri, dayanışma komiteleri, demokrasiyi koruma ve geliştirme komiteleri, bildiri dağıtım ekibi, yürüyüş güvenlik ekipleri vb. gibi. Bunların herbiri farklı amaçlarla, farklı nitelikte, farklı iç işleyişi olan örgütlenmelerdir. Bir örgütlenmede onun, kısa ve uzun vadeli hedeflerini gözden geçirmeliyiz. Örneğin dayanışma komitelerine ortak yemek pişirmekten başlayabiliriz. Dayanışma komitelerini mahalle komitelerine, temsilciliklere veya demokrasiyi koruma ve geliştirme komitelerine dönüşterebiliriz. Geçici örgütlenmeleri kalıcı örgütlenmeye dönüştürmek uzun vadeli hedefimiz olmalıdır. Örgütlenmede hedefi yani ereği hiçbir zaman gözden kaçırmamalıyız.

II- İKD'NİN ÖRGÜTLENME İLKELERİ

Örgütlenmede ana hedefimiz, emekçi kadınları örgütlemektir. Yani fabrikalarda, köylerde ve emekçi semtlere yönelik olmalıdır. Büyük sanayi şehirlerinde kadın işçilerin örgüt içindeki sayısal ve niteliksel ağırlığını korumaya ve geliştirmeye özen göstermeliyiz. Bu çalışmalar birbirinden kopuk değildir. Tersine birbiri ile bütündür. Zaman zaman bu çalışmalardan biri ağır basabilir. Ancak bu ağır basma rastgele değil, plânlı olmalıdır.

Örgütlenme ilkelerimizi, başlıca şu başlıklar altında toplayabiliriz:

a) Yığınsallaşma: İKD Tüzüğümüzde de belirtildiği gibi, dernek amaç ve çalışmalarını benimseyen her kadın ve genç kızın üye olabilmeceği demokratik kitle örgütüdür. Bu açıdan derneğimiz, bağrında demokrasi düşmanı faşistler ve maocular hariç her sınıf ve kesimden gelen kadını toplamakta ve örgütlenme çalışmalarını da bu doğrultuda yapmaktadır. Adı üstünde, bir kitle örgütü olarak, dernek üyeleri farklı sosyal, ekonomik ve politik görüşten olabilir veya herhangi bir politik görüş sahibi olmayabilir. Bugün İKD'nin etkinliği sadece üye sayısıyla sınırlanamaz. Üyemiz olmayan ama derneğimizin çalışmalarına, yığınsal eylemlerine katılan veya bunlara doğrudan katılmayan ama İKD'nin adını duymuş, çalışmalarını izlemiş, ona sempati duyan, örgütlenme isteğini belirten, ulaşılması gereken pek çok kadın vardır. Yığınsallaşmanın ilk yakın hedefi bu kadınlardır. Örgütlenme birinci hedefimiz olan yığınsallaşmadan ne anlıyoruz ?

YIĞINSALLAŞMAK

1-Sayısal olarak yığınsallaşma: Üye savımızın sürekli ve düzenli olarak artışıdır. Örgütümüzün nihai amacı, ülkemizde bir avuç işbirlikçi tekelci burjuvazinin (eşleri, kızları vb.) dışında kalan tüm kadınları örgütlemektir. Derneğimizin çalışma alanı böylesine geniştir. Bu yüzden örgütlenme çalışmalarında derneğimizin büyüme ölçütünü, gelişme ufkunu hiç gözden kaçırmamalıyız. Bunun için her şube her ay kendisine yeni hedefler saptamalı ve üye sayısını arttırmanın yolunu aramalıdır. Şubelerimizin yetkili oldukları idari birim alanında, söz konusu kadınlar hariç, tüm kadınları üye yapma çabası içinde olmalıdırlar.

2- Sınıf ve katmanlar itibariyle yığınsallaşma: Daha önce belirtildiği gibi, derneğimize, başta işçi ve emekçi kadınlar olmak üzere, işçi ve emekçi eşleri, köy kadınları, genç kızlar, öğretmenler, sağlık elemanları, aydınlar, ev kadınları vb. üye olabilirler. Şubeler çalışmalarında öncelik saptayabilirler. Öncelikle işçi kadınları örgütlemek gibi. Ancak diğer alanlarda çalışan veya çalışmayan kadınların örgütlenmemesi anlamı çıkarılmamalıdır. Her şubemizin kuruluş dönemlerinde belli katmanlar ağırlıkta olmakta ve bir süre çalışmalar bu yönde kalmaktadır. Örneğin öğretmenler veya işçiler çoğunlukta olabilmektedir. Şube büyüdükçe, üye sayısı arttıkça örgütlenme alanı da genişledikçe, diğer katmanların da örgütlenme zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Tüm sınıf ve katmanlar içinde yığınsallaşma kadın hareketinin birliğini oluşturmaya katkıda bulunurken, ufarklı sınıf ve katmanlar arasından gelen kadınlar arasında deney alışverişini ve dayanışmayı da arttıracaktır.

3-Coğrafi yaygın örgütlenme yoluyla yığınsallaşma: Bugün İKD şubelerinin çoğunluğunda örgütlenme çalışmaları şehir veya ilçe merkezinde yoğunlaşmış bulunmaktadır. Örgütlenme çalışmalarında gerek temsilcilikler, gerekse köy çalışmaları aracılığı ile yaygınlaştırmak, etki alanını genişletme gerekiyor. Herşeyden önce yeni yeni şubelerin (aynı il içinde veya bugüne kadar açılmamış illerde) açılmasını hızla gündeme getirmektedir. Büyük şehirlerde birden fazla şube zorunlu olmakta veya an azından her ilçede çeşitli temsilcilik çalışmasını dayatmaktadır. Böylesi bir yığınsallaşma üyeleri tek bir şube veya temsilcilikte yoğunlaştırmak yerine (uygun bir planlama ve gereksinime göre) yaygın olarak örgütleyecektir. Kadın örgütlenmesinin yığınsallaşması büyük ölçüde yaygın örgütlenmeye bağlıdır.

İÇ ÖRGÜTLENME ZORUNLUDUR

Yığınsallaşma, hemen ardından kaydedilen bu üyelerin istihdamı ve hareketimize gerçekten örgütlü katılımını sağlamayı, yani iç örgütlenmeyi gündeme getirmektedir.

İç Örgütlenme: Üye sayımızın artması, örgütlülük düzeyimizi belirtmeye yetmez. Örgütlülük derneğe katılan her üyenin kâğıt üzerinde üye kalmaması, şu veya bu ölçüde dernek çalışmalarına katılması ve nihayet İKD'nin içinde gelişmesini sağlamak demektir. Bu ereğe varmak ise üyelerin sadece belli komisyonlarda çalışmasını teşvit etmekle sağlanamaz. Merkez komisyonları doğrultusunda şubelerde oluşturulmuş olan Eğitim, Araştırma, Basın-Yayın, Propaganda, Gelirler, Sanat, Örgütlenme gibi komisyonlar bu ihtiyaca yeterli olmamaktadır. Bunlar çokça, uzmanlık komisyonlarıdır. Bu nedenle bir üye derneğe girdiği anda İKD çalışmalarını örgütlü yürütmeye yarayacak bir örgüt ağının içinde yer almalıdır. Bu da her üyenin bulunduğu işyeri için oluşturulacak işyeri komisyonu veya bulunduğu mahalle veya semtin komisyonunun üyesi olması ya da ona bağlı olmasıyla sağlanabilir. Örgütlülük, o örgütün kendisine saptadığı hedefleri yerine getirmesi kadar örgütün bilinç düzeyi, disiplini demektir. İç örgütlenmenin başarılı olup olmadığının ölçütü, şube içindeki haberleşme hızı, eylemlere katılım oranı ve aidat toplama oranıdır. İç örgütlenme, şubenin örgütlülük düzeyini arttıracak yani örgüt içi iletişimi, eylemlerine katılımı, aidat toplamayı ve Kadınların Sesi gazetesinin dağıtım ve satışını arttıracaktır. İç örgütlenme sadece komisyonların kurulması anlamına da gelmemelidir. Üyeye sorumluluk verilmesi, kadrolaşmayı ve yığınsallaşmayı da hızlandıracaktır. Derneğe üye yapmakla gerçekte örgütlenme çalışmasının ancak bir bölümünü yapmış oluyoruz. Bundan sonra bu üyelerin İKD'çalışmalarına örgütlü katılımı, bağlı olduğu işyeri veya yerleşme yeri itibariyle oluşturulacak komisyonlar eliyle olacaktır. Hedefimiz her üyeyi, örneğin Eğitim-araştırma vb. komisyonlarında çalışsa bile, bu örgütlenme komisyonlarına bağlamaktır. Ancak bu yolla, sadece yığınsal değil, örgütlü, savaşkan bir kadın örgütü olabiliriz.

KADRO YETİŞTİRMEK GEREKLİDİR

Örgütlenme çalışmalarımız, özellikle son dönem de, kadrolaşma sorununu gündeme getirmiştir. Örgütlenme çalışmalarında, üçüncü temel ilkemiz kadro yetiştirmektir.

Kadro neden ve nasıl yetiştirilir ?

Derneğimizin gün geçtikce büyümesi, daha deneyli, daha özverili ve bilinçli üyeleri gerekli kılmaktadır. Hemen hemen her şube, kadromuz yok veya yetersiz demektedir. Veya bir süre çalışmalarını iyi götüren bir şube büyüdükce ve bu büyümeye oranla-potansiyel oranla- kadrolaşmanın yetmediğini söylemektedir. Aysa yığınsallaşma kadrolaşma ve yeniden yığınsallaşma atbaşı gitmelidir. Kadro yetiştirmenin anahtarı ise sağlıklı bir iç örgütlenme yapısı kurup işletmekte yatar.

c)

PLANLI VE HEDEFLERE YÖNELİK PROĞRAMLI BİR ÇALIŞMA

Bütün çalışmalarımızda gözeteceğimiz dördüncü temel ilke planlı ve hedeflere yönelik bir çalışmadır. Bugüne kadar örgütlenme rastgele veya var olan ilişkilerin zorladığı yönde gelişme göstermiştir.Planlı ve proğramlı çalışma üyelerimizin kıt olanaklarını plânlı ve proğrama bağlı kullanılmasından başlayarak hedef il, ilçe, semt seçiminden, hangi kesim üzerinde yoğunlaşacağımız gibi, örgütlenme çalışmalarının tüm olanlarını kapsamalıdır. Plân ve proğram kendi içinde zamanlamayı da birlikte getirmelidir. Yani aylarca A işyerini hedeflemek, veya B mahallesinde çalışmayı planlamak şeklinde değil, bu hedefe ne kadar süre içinde ulaşabileceğimizi ve bunun için neler yapılacağı da belirtilerek sağlanır. Böylece çalışmaların kontrol altına alabilir, verimli çalışmayı sağlayabilirler. Başarılı ve başarısız çalışmaları ayırdedebilirler.

TÜSTAV